

президента Кримінологічної асоціації України, професора, Олега Михайловича Литвака (23 квітня 2020 р., м. Харків). Харків. ХНУВС, 2020. С. 125-127

2. ООН зафіксувала 124 випадки сексуального насильства в Україні під час війни. Але це — «верхівка айсберга» URL: <https://hromadske.ua/posts/oon-zafiksuvala-124-vipadki-seksualnogo-nasilstva-v-ukrayini-pid-chas-vijni-ale-ce-verhivka-ajsberga> (дата звернення: 16.04.2023).

3. Ягунов Д.В. Політика запобігання злочинності в Україні у світлі статистики злочинності за вісім місяців 2022 року. Вісник Донецького національного університету імені Василя Стуса. Серія політичні науки. №7 (2022). С. 28-45

Одержано 08.04.2023

Роман Андрійович КОМАРОВ,

курсант навчальної групи Ф3-103

Харківського національного університету внутрішніх справ

ВІЙНА ЯК ЛЕЙТМОТИВ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ПІСНІ

Пісня в усі часи була невід'ємною складовою життя українського народу. Із нею народжувалися й вмирали, ставали на весільний рушник та проводжали в далеку дорогу, зізнавалися в коханні й висловлювали ненависть до ворогів, оспівували любов, надію, віру та виливали тугу. Мабуть, не має такої сфери суспільного буття, яка б не знайшла відображення в українській пісні, адже не випадково наш народ здобув назву одного із найспівучіших.

Повномасштабне російське вторгнення, яке суттєво вплинуло на культуру нашої країни й залишило свій відбиток у різних мистецьких напрямках та жанрах, не могло не знайти віддзеркалення й в українській пісні. Практично кожен виконавець власною творчістю відгукнувся на події кровопролитної війни розв'язаної Росією.

Сьогодні український музичний контент налічує чимало пісень про війну, які умовно можна поділити на декілька груп. Але лейтмотивом кожної з них є наше воєнне сьогодення в різних його проявах. До того ж сучасна пісня – не тільки текст і музика, а й обов'язковий візуальний аспект. Популярні пісні майже завжди існують у супроводі відеокліпів, які вражають своєю реалістичністю, доносять до світової спільноти усю правду про військову агресію Росії.

Основну групу пісень воєнної тематики складають твори прис-

вячені жакхливим наслідкам війни в Україні. Так, у піснях гуртів «Без обмежень» «24/02», «The Hardkiss» «Як ти?», «Kalush Orchestra» «Стефанія» (яка, як переможниця Євробачення-2022, стала символом війни в Україні для всього світу), Ед Ширана та гурту «Антитіла» «2step», А. Пивоварова «Не твоя війна» постають образи понівечених українських міст, знищених осель, випалених лісів і полів, людей, що живуть з відчуттям війни, підіймаються теми втрати й божественного захисту; у текстах пісень «Не забудем і не пробачим» Skofky та «Я – Україна!» Насті Каменських показано внутрішній стан кожного українця, а візуальний супровід демонструє нам зовнішній стан України.

Чимало виконавців оспівує фронтові будні наших воїнів, їх героїзм й звитягу, серед них М. Яремчук «Дорога воїна», «СКАЙ» «Не відступати і не здаватись», О. Скрипка «Героям слава!», «Kozak System» «Азов-Сталь», «Океан Ельзи» «Місто Марії» та інші. Своїм символізмом і правдивістю картин щоденного буття українських військових вражає пісня гурту «Антитіла» «Фортеця Бахмут», яка за словами самих виконавців присвячена «всім, хто на щиті й зі щитом», тобто нашим незламним воїнам-захисникам.

Деякі з пісень про війну спрямовані до окупантів. Наприклад, пісня гурту «Гайдамаки» «Аркана!», метафоризм якої криється в самій назві: аркана, як бойовий танок опришків, стає своєрідним посилом до тих, хто приніс війну в Україну; композиція «Чути гімн» Skofky, у тексті якої звучить і наша ненависть до ворога за те, що він зробив з рідною землею, і віра в перемогу та справедливе покарання.

Проте є й пісні, в яких про війну розповідається зовсім по-іншому. Вони пройняті оптимізмом і переконанням нікчемності ворога, мають переважно танцювальний характер, а сама тема війни в них репрезентується в жартівливій, інколи навіть саркастичній формі. Як правило, такі пісні заряджають нас гарним настроєм, стають не лише справжніми хітами, а й набувають статусу народних, наприклад, «Доброго вечора! Ми з України!» «PROBASS Δ HARDI». Із почуттям гумору російському солдату дають зрозуміти, що на нього чекає в Україні, й у композиціях «Окупанту» «MBreeze», «Геть з України, москаль некрасивий!» Верки Сердючки, «Чорнобаївка» Jalsomino. Звитягу й майстерність тих, хто боронить кордони України, силу й потужність зброї в руках наших воїнів ритмічно й бадьоро оспівують у текстах своїх пісень «Chico&Qatoshi» «Допоможе ЗСУ», Т. Боровок «Байрактар» тощо.

Серед композицій про війну окремо хочеться виділити переспи́ви відомих українських народних чи світових пісень. Так,

справжнім гімном нашої незламності стала похідна пісня Українських січових стрільців і бійців УПА у виконанні лідера гурту «Бумбокс» А. Хливнюка «Ой, у лузі червона калина». Заспівана майже в перші дні війни, без музичного супроводу на Софіївській площі, вона не тільки набула сучасного звучання, стала народною, а й дотепер залишається справжнім «трендом». Коли російська армія біла по наших захисниках з моря, землі й повітря, вони в окопах переспівували марш українських націоналістів «Зродилися ми великої години». Новий зміст отримав і донедавна забутий гімн італійських партизанів «Bella ciao», на музику якого українська співачка Х. Соловій поклала актуальний український текст. Він відомий широкому загалу під назвою «Українська лють» і є своєрідним гімном усіх, хто бореться проти російських окупантів.

Вільний переспів своєї ж пісні «Я солдат» зробив і С. Бабкін. Перероблені під сучасні реалії слова, беземоційні й начебто відсторонені описи війни, образність й оригінальна манера виконання змушують кожного попрощатися з ілюзіями, що війна – це десь далеко. Новий виток популярності через воєнні дії в Україні також отримала пісня гурту «Ляпис Трубецькой» «Воїни світла», яка була гімном Революції Гідності. Ця пісня своїм бадьорим тоном, образним мовленням, символізмом звучить лейтмотивом нашого воєнного сьогодення, підіймає бойовий дух, посилює мотивацію та надихає на подвиги українських захисників.

Отже, тема війна проти Росії, що сьогодні широко представлена в масовій культурі, знайшла своє відображення й в українській сучасній пісні. Композиції про війну, що зазвучали в різних стилях і жанрах, стали не тільки важливою частиною духовного життя нашого народу, а й здобули ознаку народних. Вони допомагають пережити складні часи, рятують від депресії, прививають відчуття патріотизму й гордості за нашу державу, викликають люту ненависть до ворогів і дають віру в перемогу.

Одержано 21.03.2023